

Äcklet

Eva är änka sedan många år och bor i en lägenhet i innerstaden, en fyra vid Nytorget och alldeles ovanpå Urban Deli. Det är stökigt ibland där på kvällarna men Eva brukar ta ur hörapparaterna när det är dags att sova, så hon tycker oväsendet är något man får stå ut med när man väljer att bo mitt i smeten. Lägenheten är inköpt långt innan priserna började skena iväg och kostade en gång i tiden bara trehundratusen på lån, som sedan länge är slutbetalade. När hennes man Carl gick bort för ett tiotal år sedan blev det inte av att Eva flyttade till något mindre. Lägenheten är egentligen för stor för en person, men hon trivs så bra och brukar hyra ut ett rum till någon trevlig student under terminerna, så får hon både draghjälp till månadsavgiften men även lite trevligt sällskap.

Hon tycker att årets val har blivit lyckat. Sanna är 23 år, läkarstudent och kommer nog att bli ett bra sällskap. Eva kände direkt på tonen i mailen att Sanna var helt rätt, en skötsam och ambitiös ung kvinna som delade problem med en massa studenter som kommer in på utbildningar men sedan inte har någonstans att ta vägen. Eva känner sig lite nöjd med att dra sitt strå till stacken för att hjälpa de utsatta. Inflyttningen var i helgen och gick fort. Det ringde på dörren och Eva gick och öppnade. Sanna stod utanför med ett leende på läpparna och med en resväska i var hand och en ryggsäck bak. Hon var lite rödlätt med fräknar och ett ljust hår uppsatt i tofs på huvudet. Dessutom hade hon en dialekt av något slag, Eva hade svårt att bestämma sig för om det var någon avart av skånska eller blekingemål, i alla fall lät det rätt gulligt och personligt. Tio minuter senare var Sanna installerad i sitt rum.

Det öppnar sig sakta. Rullar nedför kanten och landar med ett mjukt sugande läte. Iris fångar rörelsen, allt i färg från regnbågshinnan. Fångar ljuden, sjunger genom svalget.

Första kvällen hade de suttit ned i vardagsrummet och druckit te. Eva hade bakat bullar till som serverades alldeles varma. Sanna berättade om gymnasietiden och varför hon ville bli läkare och de hade haft det så trevligt. Tydligt var hennes plan att efter studierna få en plats vid Läkare utan gränser, så att hon fick komma ut lite grann och se den stora världen. ”Vilken härlig tjej”, tänkte Eva. ”Så öppen och fylld av livskraft, vitalitet och med ett sådant där obändigt självförtroende inför att livet består av möjligheter”. ”Sådär var ju jag med i den där åldern”, filosoferade Eva. Det enda som hon kände sig lite frågande inför var att Sanna konsekvent svarade undvikande så fort frågor hade ställts om hennes familj. Eva hade försökt två gånger, men varje gång hade flickan fått något mörkt i blicken och ett hårt drag över munnen. Eva antog att det fanns något ouppklarat där, men frågade inget ytterligare. Lite artig ville hon ju vara inför sin nya hyresgäst. Men det är ju vanligt att ungdomar kommer på kant med sina föräldrar, tänkte Eva. Hon kom väl ihåg hur det hade varit när hon själv skulle flytta hemifrån. Hennes mamma hade aldrig riktigt förlåtit henne för att hon inte ville studera på hemorten utan ville få uppleva lite studentliv i Uppsala. Pappa däremot brydde sig knappast om vart hon tog vägen.

Men den här flickan var lite annorlunda. Det var något konstigt med hennes naglar. De var väldigt spetsiga i någon vit nyans. Det märkligaste var att just pekfingerarnas naglar var extremt långa och spetsiga. Eva tyckte

det såg lite obehagligt ut, men intalade sig att det säkert var något nytt mode hos unga, något mode som Eva ännu inte hade hört talas om. Vid något tillfälle blev Sanna alldeles tyst, mitt i fikandet och lutade sig tillbaka med slutna ögon. Eva undrade om hon inte mådde bra, men Sanna sa bara att det snart skulle gå över och att hon ibland blev så här.

Jag känner att det stiger. Det är snart dags. Hon kommer att vara alldeles perfekt för mig. Ger påfyllnad, värme och energi. Det återstår inte alls mycket tid nu. Bara avvakta, betrakta och välja rätt tillfälle. Jag kan känna doften, allt är på plats nu. Bara jag som måste mättas. Ingen minns, ingen bryr sig. Och jag kan gå vidare.

De följande veckorna börjar Eva och Sanna så smått komma in i sina rutiner. Dörren mellan uthyrningsdelen och den övriga lägenheten håller de öppen. Det saknas ett fungerande kylskåp i uthyrningsdelens trinet, så Sanna får ha sina saker på en av hyllorna i Evas kyl. Eva har inte kunnat låta bli att av nyfikenhet spana in vad Sanna har för livsmedel. De är inte många. Det saknas bröd och ägg eller pålägg. Istället olika förpackningar med rött kött och nötter. Eva tror att Sanna följer någon slags diet. Det vet man ju hur ungdomar är, de fastnar i att försöka uppfylla kroppsidealen och späker sig för att "duga". Sådär tänker Eva, när hon betraktar Sannas spensliga kropp. Det enda stället där de annars naturligen stöter på varandra är i badrummet, som de delar. Badrummet är rätt stort, försett med dusch, ett trekantigt bubbelbadkar och en liten minibastu för två personer. Utanför står två små rottingsstolar, allt för att Eva ska känna att hon har ett alldeles eget litet spa i miniformat. Det var sonen, Viggo som envisades att bygga in det här till Eva. Som vanligt drev han igenom det hela, trots att hon egentligen inte gillar att bada bastu. Men han var så entusiastisk att Eva inte hade hjärta att sätta stopp för bygget. Sen fick hon ju dessutom höra hur mycket mer värd lägenheten skulle bli på marknaden. Som om Eva brydde sig om det, hon tänkte ju ändå inte flytta.

Redan efter någon vecka börjar Eva irritera sig över Sannas badvanor. Tre kvällar i rad varje vecka har hon stängt in sig i badrummet, och det i över två timmar. Eva har vankat lite av och an utanför, harklat sig och försökt förmedla att det nog snart får vara färdigbadat, men det håller bara på. En kväll tassar Eva fram alldeles tyst och försöker se in genom springan i dörren. Hon ser ingenting men känner en svag doft av stearin och mysk. Inifrån badrummet hörs en svag entonig reciterande sång, väldigt udda och nästan kuslig. Eva knackar på, helt lätt och frågar "är allt bra med dig?" Det blir knäpptyst där inne. Sen hör hon en svag viskning från Sanna, "det är bra, jag vill bara vara i fred nu". Eva står kvar och lyssnar en stund. De plaskar därinne och hon hör den där entoniga sången fortsätta. Eva skakar på huvudet och går in till sig. Hon blir lite irriterad över Sannas avmätta svar.

Det är dags att gå och lägga sig. Hon sätter sig framför toalettspiegeln i sovrummet och sminkar av sig. Efter det är det dags för rengöring av huden och en antirynkcreme för nattbruk. Eva kostar på sig, har ju råd med det mesta. Änkepensionen och hennes egen pension räcker mer än väl, särskilt eftersom en försäkring föll ut efter Carl och som gjorde boendet skuldfritt. Eftersom föreningen är gammal och väl hållen är dessutom månadsavgiften på 1 200 kronor inte mycket att klaga på.

Hon lägger avsminkningsrondellerna i papperskorgen och fingranskar sitt ansikte. Plötsligt rycker hon till

och känner en il av rädsla fara upp genom magen mot strupen. Hon vänder sig om mot dörren, som står öppen men det är ingen där. Hon kan svära på att det har rört sig en skugga genom dörröppningen, hon såg det tydligt i sin spegel. Hon reser sig och tar en lov i rummet, men är ensam. Pulsen dämpas och hon lugnar ned sig.

Eva viker täcket åt sidan och det frasar inbjudande om de manglade lakanen. Hon tar av sig den gröna morgonrocken, lägger den på sängstolen och ställer tofflorna där under. Nattförberedelserna avslutas med att hon tar ut hörapparaterna och lägger dem i skålen vid nattygsbordet. Den följande timmen ligger hon på rygg och försöker att somna.

*

Det är morgon. Utanför fönstret i köket lyser morgonsolen blekt. Den gula gardinen fladdrar lite lätt i springan som Eva har ställt upp för att få in lite luft. Eva tassar ut i sin rosa morgonrock och tofflor, och öppnar kylan. Hon konstaterar att ytterligare ett paket med grytbitar är borta. "Konstig mat hon äter", tänker Eva. Bara kött, bara kött. Hon tar ut sin filmjolk ur kylan och tar sedan fram mjölkslin ur skafferiet och spiller upp allt i en grå skål. Hon sätter sig vid köksbordet och tittar ut genom fönstret. Plötsligt hör hon fotsteg i hallen. Sanna är redan klädd, trots att klockan bara är lite över sex på morgonen.

– God morgon.

– Hej, Hej. Eva rör lite förstrött med skeden i filen.

– Har du redan ätit frukost?

– Ja, jag tog några grytbitar. Behöver protein.

– Tycker du det är gott till frukost? Äter du aldrig fil eller smörgås?

– Nej, aldrig. Sanna ler lite inåtvänt, gäspar och tar ett glas vatten.

– Vad ska du göra idag då?

– Ja, ska ut till Karro, vi har en dugga dag.

– Jaha, vad trevligt. Men vad är det för nåt?

– Som en tenta ungefär, men en liten.

– Jaha, då fattar jag. Men har du hittat någon kompis ännu då?

– Nä, inte direkt. Men jag är inte så noga med sånt.

– Men, är inte det trevligt att ha någon att göra saker med? Läsa ihop eller fika eller vad som helst?

– Tja, kanske det.

Eva noterar stämningsfallet. Sanna ser otålig ut och står och rispar den där pekfinger-nageln fram och åter mot ett av köksskåpen.

– Ja ja, jag tänkte bara … men alla är kanske olika.

Eva sänker blicken till filtallriken och börjar istället äta sin frukost. Hon ser lite sammanbiten ut, precis som man ofta gör när man känner sig avsnoppad. Sanna visslar till och slår nageln mot skåpet.

– I alla fall, jag kommer hem vid fem. Ha en bra dag!

– Detsamma till dig.

Fem minuter senare hör Eva hur ytterdörren slår igen. "Konstigt seminarium" tänker hon. "Börjar det sju och håller på till fem"?

*

Idag är det städdag för Eva. Hon skriver upp de olika momenten på en post-it lapp och sätter sedan igång. Varefter hon blir klar, bockar hon för på lappen så att hon ser att hon kommer någonvärt. Hon har hela dagen för sig själv, tänker hon. Sanna kommer inte hem förrän fem i alla fall. Eva börjar med att damma bord, bänkar skåp och tavellister. Sedan tar hon ett tag med dammsugaren. Går sedan över till våttorkning av golv innan det är dags för kök och badrum. När hon kommer till badrummet iförd gula gummihandskar, trasa och Ajax stannar hon upp. Längst in vid badkarets kant mot väggen ligger en liten hög med nålar. Eva tar upp en av dem, synar dem lite extra. Det är ingen tvekan. De är blodiga. Eva skakar på huvudet. "Det här blir bara för konstigt" tänker hon. "Vad har hon de där till? Är det nåt slags självskadebeteende hon lider av? Jag ska nog försöka kolla upp det här lite".

Fem i fem hör Eva hur ytterdörren öppnas.

– Hej, jag är hemma nu.

– Hej Sanna. Hur har dagen varit?

– Sådär. Det gick inget bra på duggan, så jag kommer att få göra om den.

– Men, vad synd. Hur känns det då?

– Trist, det är det första jag inte klarar. Men nån gång ska väl vara den första.

– Det kommer säkert ordna sig nästa gång, ska du se. Vill du ha te?

– Ja, det vore gott.

Sanna drar av sig jackan och hänger upp den på kroken. Bagen hon har över axeln ställer hon precis utanför dörren in till sitt rum. Eva sätter fram de gamla gröna Hackeforskopparna som hängt med sedan 70-talet och lägger upp de egenhändigt bakade mazarinerna på ett fat från samma serie. Hon fick hela servicen av sina föräldrar när hon flyttade hemifrån, så den har hängt med genom hela livet. Hon tänder ett värmeljus i den lilla urholkade stenen, för att skapa lite mysfaktor. Sanna slår sig ner vid bordet och stirrar ogillande på ljuset.

– Måste vi ha det där tänd?

– Nej, i och för sig, men jag tänkte bara ge oss lite mys runt bordet.

– Det tycker inte jag, inte så här på dagen i ett kök. Kan jag släcka det?

– Ja, om det stör så gör det då.

Sanna blåser inte ut ljuset. Istället tar hon tumme och pekfinger alldeles intill lågan, så att det börja lukta bränt.

– Men, vad gör du? Släck då!

Sanna kniper sakta om vecken så att ljuset slocknar. Sen sticker hon in fingrarna i munnen och slickar på dem. Eva känner sig lite äcklad av tilltaget.

– Varför gör du så där?

– Jag vet inte. Har alltid gjort så. Det luktar så gott och smakar lite som grillat kött. Knäppt, jag vet. Men alla har väl sina hang ups. Har du inga?

Eva blir fundersam. Hang ups? Jo, hon har väl en del konstiga vanor hon också. Men de tänker hon inte berätta om.

– Inte vad jag vet.

De dricker sitt te under tystnad. Sanna tar ingen mazarin och Eva tänker inte truga. Fem minuter senare är mysstunden över. Sanna tackar och går in till sig. Eva blir kvar vid bordet i sina egna tankar.

*

Klockan slår nio ute i vardagsrummet. Eva är irriterad. Återigen har Sanna stängt in sig i badrummet. Doften sipprar ut genom springorna i dörren och sången fortsätter nu mot andra timmen. Eva måste bara få klart för sig vad hon sysslar med där inne. Samtidigt slits hon av dåligt samvete för vad hon är i färd med att göra. Man stör ingen som är i ett badrum, det vet hon så klart. Men hon bara måste. Toalettdörren är av gammalt snitt, med ett låsvred, där man från utsidan ser om det är upptaget eller inte, vit eller röd färg. Eva vet, från den gången Viggo låste in sig i badrummet och sen inte klarade av att vrida upp låsvredet, att man från utsidan kan ta en tunn skruvmejsel och köra in i skruven som håller fast låsvredets delar, och sen vrida allt åt höger tills låset går upp. Hon står utanför toalettdörren med skruvmejseln i handen. Darningarna beror på nervositet.

Så gör hon det, kör in skruvmejseln och vrider upp låset i en enda rörelse och öppnar dörren. Hon gömmer skruvmejseln bakom ryggen och hinner säga en ursäkt:

- Åh, du har visst glömt att låsa.

Hon tar in hela bilden på ett ögonblick. Sanna sitter naken mitt i badkaret. Runt om henne brinner levande ljus och på badkarskanten står två glas med rökelsepinnar i. Runt handleder, i fingrar, armar, bröst, mage och i ansiktet sitter en mängd nålar. Det rinner blod från flera av dem, särskilt runt de tunga brösten och i bröstvårtorna. Sanna ser slö ut, lyfter ena armen mot Eva och säger:

- Ut härifrån, ut…

- Jag ska, förlåt, jag visste inte…

Eva skjuter igen dörren och rusar in till sig, sätter sig på sängen och börjar tvinna händerna om varandra.

”Vad är det hon håller på med? Det såg ut som akupunktur men nålarna verkade ju vara mycket grövre. Har hon någon sjukdom, eller vad är det för fel på henne?” Eva blir sittande i ytterligare någon timme, vet inte vad hon ska ta sig till riktigt. Hon hör tassande steg i köket, och bestämmer sig för att ta tjuren vid hornen och gå ut.

– Sanna. Jag får be dig om ursäkt för det där. Men jag måste fråga i alla fall. Varför gör du så här?

Sanna står med ena handen på kylskåpsdörren, ler vänligt mot Eva.

– Ingen fara, jag blev lite överraskad bara. Jo, jag har lidit av psykisk ohälsa i många år, men har hittat ett sätt att lindra symptomen på, något som funkar. Det handlar om kosten, värmande bad och så ett slags organiserat skadebeteende som renar mig, håller mig på banan. Men det är inget farligt. Och nu känner jag mig helt i balans, men är lite hungrig.

– Det låter så konstigt, men det är jag det. Har aldrig hört talas om … är det nåt du vill prata om varför?

– Nej, det är som det är. Jag bär med mig rätt mycket tungt hemifrån, men jag vill inte prata om det. Ok?

– Ja, ja, självklart. Är det säkert att allt är bra nu då?

– Alldeles säkert.

Eva suckar, vänder om och går till sovrummet. "Konstig flicka", tänker hon. En halvtimme senare ligger hon i sängen, men har svårt att komma till ro.

Det slingrar en orm ur väggen. Allt blöder, droppar och djuret vaknar. Klarar inte en natt till, allt är i vardande, måste få sin gång. Som alltid, i avgrunden hörs ett djuriskt läte, något som behöver stillas, nu och inte senare.

Klockan i rummet slår tre. Det är mörkt och lägenheten ligger i vila. Små fötter tassar över vardagsrumsgolvet, nästan ohörbart men mycket målmedvetet. Ett stråk av något sällsamt lägger sig över rummet.

Färgerna blandas, kommer närmare och doftar rått kött. Hennes näsborrar vibrerar i sömnen och överläppen dras upp. Något virvlar runt, kanske är det löv men plötsligt ser hon barnen. De glider, som i vätska i spiralformad rörelse uppåt. De skriker ljudlöst med öppna munnar. Istället delas de, spricker upp i kanterna som när man eldar upp ett fotografi, faller ned som konfetti och lägger sig som en färggrann hög på marken. Högen rör sig, verkar omformas, bubblar, lever och sträcker plötsligt ut en arm. Ett ackord på en orgel bryter tystnaden, högt, dissonans, beredskap, aktivitet.

Ögat rullar långsammare under ögonlocket och blir alltmer stilla. Remperioden är över. Hon ser ut att kisa ut i mörkret, men det är osäkert om hon registrerar något med sin hjärna eller om ögat bara råkar ha öppnats något. Mörkret omsluter henne och bäddar in rummet i mjuka skuggor. Plötsligt rycker hon till av något ljud, lägger sig på sidan och drar ett djupt andetag. Men lugnet vill inte infinna sig. Hon försöker fästa tankarna vid något njutningsfullt och skönt, anstränger sig för att varva ner igen, men känslan av något obehagligt har nu fått grepp om henne. Pulsen ökar, andhämtningen blir tyngre och magen skickar upp darrande stråk av svaga olustkänslor genom kroppen. Hon reser sig till slut på ena armbågen, verkar spänd och anstränger sig för att lyssna efter något i rummet.

Det brusar i hennes huvud, en hög signal som sprider sig genom skallbasen, glider genom synapser och nervbanor, genom grå hjärnsubstans, följer skålens form och vindlingarnas mönster, alstrar en spänning och en gungande rytm som manar till handling. Hon reser sig ur sängen och ställer sig upp, sträcker först på sig men sjunker sedan ned något på böjda ben och håller händerna formade som en skål framför sig. Hon tar de första stegen ut. Rör sig nästan ljudlöst med endast ett svagt tassande läte...

De möts precis i hallen. Båda andas tungt och ser oroliga ut, står alldeles stilla och betraktar varandra. Väggeklockan tickar tungt från vardagsrummet, ödsligt på något sätt. De viskar lågt till varandra.
– Hörde du nåt också? Eva gör en gest mot Sanna.
– Ja, jag vaknade av något konstigt ljud.

De tänder några lampor i hallen och i köket, ögonen spejar runt rummen efter något ovanligt, men allt ser ut som vanligt. De fnissar lite uppsluppet medan oron lägger sig. Eva tar Sanna i handen.
– Vad konstigt det är. Bara för att det är mörkt får man för sig saker. Nu känns det bättre i alla fall.

Undrar om man får nån sömn efter det här.

– Ja, vi får väl hoppas det. God natt med dig.

– God natt.

De vänder och går in var och en till sitt. Timmarna sniglar sig fram. Klockan på sovrumsväggen slår tre.

Hon registrerar ett svagt vinddrag genom rummet innan dörren slås upp på vid gavel. Ser ett par gula ögon i ögonvrån innan hon brutalt blir nedtryckt mot golvet. Hon kan knappast andas och kroppen bakom henne trycker sig intill henne som en bläckfisk. Hon försöker sparka och ruska av sig angriparen, men sitter fast. Det känns som om en fjällig tentakel lägger sig över munnen på henne, bänder upp käkarna och glider in genom munnen, tuggar sig fram genom kinden och biter av tungan. Kampen pågår bara någon minut, sedan återstår bara ett sladdrigt skal av kvinnan, tömt på innehåll. Förövaren andas stötvis, darrar okontrollerat som vid ett epilepsianfall men lugnar sedan ner sig. Hon flämtar, rister i kroppen medan ögonen bleknar mot grått. Ligger som en stor fet padda innanför dörren och smälter maten.

Annonsen är ute nu. Änka annonserar efter hyresgäst, gärna student. Billig hyra och trevligt sällskap utlovas.

@

Texten är utskriven från Poeter.se

Författaren Elina Vacker med Poeter.se id #38005 innehar upphovsrätten